

Saksbehandler: Jahn-Oluf Skonnord

Referanser:

KR sak 13/05 Statsbudsjettet 2006. Prioriteringer

SKR sak 07/05 Statsbudsjettet 2006. Prioriteringer

Saksdokumenter:

Protokoll sak KM-03/04 (*kun til KR*)

Brev av 20.01.05 "Notat om budsjett for trosopplæringsreformen for 2006" (*kun til KR*)

Notat til møte den 21. januar d.å. mellom regjeringen og Kirkerådet (*kun til KR*)

Statsbudsjettet 2006. Prioriteringer

Forslag til vedtak

Kirkerådet

1. Kirkerådet vil uttrykke bekymring for lokalkirkens økonomi og vil sterkt understreke behovet for økte tildelinger til lokalkirken.
2. Kirkerådet vil vise til de prioriteringer som Kirkemøtet har gjort og be om at departementet i budsjettforslaget for 2006 følger opp disse prioriteringene.
3. Innenfor Kirkerådets eget budsjett prioriteres tildeling til Ungdommens kirkemøte - stilling som ungdomskonsulent, samisk ungdomsutvalg - stilling for ungdomssatsing, stilling innenfor gudstjenestearbeidet, kirkelig reformarbeid, elektronisk kirkebok og stilling innenfor kirkeordningsspørsmål.

Mellomkirkelig råd

Mellomkirkelig råd tar det fremlagte forslag til orientering med følgende kommentarer:

Samisk kirkeråd

Samisk kirkeråd tar det fremlagte forslag til orientering med følgende kommentarer:

Saksorientering

Helhetskirkelige forslag for 2006

Kirkemøtet behandlet saken i møte som KM-sak 03/04. Budsjett 2006. Prioriteringer. Komiteens merknader med Kirkemøtets vedtak følger vedlagt. Kirkerådet har som Kirkemøtet merket seg at Regjeringen i St.prp. nr. 1 (2004-05) under "Hovedmål for kirkepolitikken", understreker "at det er nødvendig å sikre gode rammebetingelser for kirkens arbeid. Både de organisatoriske, økonomiske og rettslige rammene er viktig for å bevare og videreutvikle målet om en levende og åpen folkekirke." I saksfremstillingen videre vil det kort bli orientert om hovedpunktene i vedtaket samt nødvendige oppdateringer.

Lokalkirkens økonomi

Det vises til Kirkemøtets klart uttrykte bekymring for lokalkirkens økonomi og det behov det er for å skaffe lokalkirken tilstrekkelige rammer til nødvendig drift. Kirkerådet og Bispemøtet var den 21. januar d.å. i møte med Regjeringen. NOU 2004:22 "Velholdte bygninger gir mer til alle" som ble lagt frem sist høst, dokumenterer et betydelig vedlikeholdsetterslep når det gjelder våre kirker, i størrelsesorden 4 mrd. kroner. Utredningen understreker at kirkene jevnt over er i dårligere stand enn kommunenes øvrige bygninger. Utvalget foreslår en rekke tiltak for å rette opp dette.

Det vises forøvrig til notat til Regjeringen som lå til grunn for møtet hvor kirkens totaløkonomi, kirkebygg, Opplysningsvesenets fond og kirkens framtidige økonomi ble nærmere drøftet. Ådne Berge vil gjøre nærmere rede for samtalene i Kirkerådets møte.

Reformarbeid i kirken

Trosopplæringsreformen

Trosopplæringsreformen er den største og viktigste satsingen for Den norske kirke i årene fremover. Det er i 2005 gitt betydelig mindre midler enn det Kirkemøtet hadde forutsatt, og Kirkemøtet vedtok derfor at opptrappingen i større grad må komme i 2006. Det vises for øvrig til forslag under Kirkerådets virksomhet nedenfor.

Ny tjenesteordning for proster

Kirkemøtet ba Kirkerådet understreke overfor Kultur- og kirke departementet nødvendigheten av at den nye tjenesteordningen blir fulgt opp med tilstrekkelige økonomiske ressurser til prostesetene i revidert nasjonalbudsjett for 2005. Kirkerådet vil understreke overfor departementet at denne reformen følges opp med ytterligere bevilgninger til bispedømmerådene for 2006.

Reform av kirkens gudstjenesteliv

Kirkerådet har fått tildelt ekstraordinære midler til gudstjenestereformen over Opplysningsvesenets fond med kr. 250.000 i 2004 og 2005. Kirkerådet vil understreke at skal

en ha mulighet for å utvikle en ny høymesseliturgi i dialog med lokalmenighetene, må kirken tilføres ekstra økonomiske ressurser. Det vises for øvrig til omtalen under Kirkerådets virksomhet nedenfor.

Kirkelig reformarbeid

Kirkerådet har fulgt opp kirkemøtevedtak 09/02 ved å prosjektorganisere arbeidet med kirkelige reformer. I følge Kirkerådets hovedplan avsluttes prosjektet i 2006. Kirkerådet har for 2005 fått 2,5 mill. kroner til forsøksvirksomhet som disponeres i samråd med Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon. I tillegg har Kirkerådet både i 2004 og vil for 2005 bruke ett halvt årsverk av egne ressurser på dette arbeidet i tillegg til prosjektleder som finansieres av midler fra Opplysningsvesenets fond. Det vises for øvrig til omtalen under Kirkerådets virksomhet nedenfor.

Diakonal tjeneste i Den norske kirke

Kirkemøtet vedtok i høst i KM-sak 8/04 om *Diakonal tjeneste i Den norske kirke* flere større utredningsoppgaver som skal være ferdig til Kirkemøtet i 2007 og 2008. Kirkerådet er kjent med at vedtaket innebærer et omfattende oppfølgingsarbeid i Kirkerådets sekretariat. Deler av vedtaket vil kunne følges opp ved omprioritering av pågående arbeidsoppgaver.

Nytt kirkebokregister

Kirkerådet viser til at det i regi av departementet i 2003 ble lagt fram en utredning om hvordan kirkebokføringen kan rasjonaliseres og effektiviseres ved hjelp av moderne teknologi. Det er nå tildelt kr.180.000 for 2005 for å starte utredningen av elektronisk kirkebok. Det vises til nærmere redegjørelse under Kirkerådets virksomhet nedenfor.

Stillingsressurser

Ung i kirken

Ung i kirken har vært satsingsområde for kirken gjennom flere år, og det er viktig at det fortsatt er et satsingsområde. Kirkerådet har merket seg at Ung i kirken er en langsiktig satsing der det er nødvendig å følge opp de positive tendenser vi nå kan se. Det vises for øvrig til Kirkemøtets behandling av saken samt forslag nedenfor under Kirkerådets virksomhet.

Menighetsprester i menigheter med sterk befolkningsøkning og spesialstillinger

Det vises her til Kirkemøtets behandling av saken, og Kirkerådet forutsetter at Kirkedepartementet følger opp de forslag som fremmes fra bispedømmerådene når det gjelder stillingsbehov i det enkelte bispedømme.

Strategisk satsing på informasjon og kommunikasjon

Kirkerådet vil vise til St.prp. nr. 1 (2003-2004) der Kultur- og kirke departementet blant annet legger til grunn at Kirkerådet og bispedømmerådene skal "fremme samarbeid og god kommunikasjon med de frivillige kristelige organisasjonene, mellom kirkens organer og mellom kirke og samfunn", og "oppgaveløsningen skal være brukerorientert og preget av effektivitet og kvalitet".

Kirkemøtets ønske om at det nå tas et krafttak for å øke ressursene både sentralt og regional innenfor informasjon og kommunikasjon, samsvarer godt med at Kirkemøtet i 2004 også bad om å få til behandling i 2006 et forslag til en kommunikasjonsstrategi for Den norske kirke. Det vises til nærmere redegjørelse under Kirkerådets virksomhet nedenfor.

Kontingenter til økumeniske organisasjoner

Kirkerådet vil vise til at i budsjettåret 2002 ble bevilgningene til de økumeniske organisasjonene flyttet fra post 71.18 til "Felleskirkelige tiltak" som dekkes i sin helhet av bevilgning fra Opplysningsvesenets fond. Kontingentene er heller ikke for 2005 tilbakeført for tildeling over statsbudsjettet.

Spesielle tiltak

Døvekirken, givertjeneste og Kirkens ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep

Det vises her til Kirkemøtets bemerkninger om sakene.

Kirkerådets virksomhet for 2006

Innledning

Budsjettforslaget for Kirkerådets virksomhet er i henhold til Hovedavtalen drøftet med organisasjonene. Organisasjonen så det som viktig at det nå fremmes forslag på fast tildeling til Ungdommens kirkemøte og til en fast stilling som ungdomskonsulent i Kirkerådet i tillegg til at ressursene til gudstjenestearbeidet styrkes. Organisasjonene mente derfor at det på det nåværende tidspunkt ikke var riktig å prioritere Samisk ungdomsutvalg og ungdomskonsulent på samisk område så høyt, da dette ville være med å svekke grunnlaget for å få en tildeling på de to ovennevnte og høyt prioriterte områdene.

Trosopplæringsreformen

Det vises til Kirkemøtets behandling av saken samt Kirkerådets brev av 20.01.05 til Kirkedepartementet som utdyper begrunnelsen for viktigheten av opptrappingen av tildelingen til reformen. Kirkerådet vil som Kirkemøtet derfor be om at opptrapping må økes ytterligere til totalt 136 mil. kroner i 2006.

Ungdommens kirkemøte - Stilling som ungdomskonsulent

Kirkemøtet har gjennom en rekke år, senest i 2004, prioritert arbeidet med ungdomsspørsmål gjennom satsingsområdet "Ung i kirken". I 1999 ble det igangsatt et 3-årig prosjekt innen feltet, og en prosjektmedarbeider ble ansatt for å følge opp satsingen. Et nytt 3-årig prosjekt ble igangsatt høsten 2002. Satsingen har båret synlige frukter. De unge i kirken er blitt mer synlige og kommet mer til orde i formelle organer og i ulike prosesser i Den norske kirke. Saker i de sentralkirkelige råd har gjennom denne satsingen blitt tilført et ungdomsperspektiv som blir lyttet til. Det pågår også strategisamtaler med de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene som viktige samarbeidsparter for kirken. Det arbeides også for å øke kompetansen på ungdomsspørsmål i kirken. Dette skjer gjennom å arbeide med faglige

nettverk for ungdomsteologi/ ungdomsspørsmål og rådgivning og oppfølging av de kirkelige utdanningsinstitusjonene.

Kirkerådet besluttet i 2002 at Ungdommens kirkemøte (UKM) skal avholdes årlig. Dette er et signal om den betydning man ser unge har i kirken. Kirkemøtet har i sin forretningsorden gitt Ungdommens kirkemøte en formell funksjon gjennom at UKM hvert år sender representanter til Kirkemøtet og Kirkemøtet har også åpnet opp for at UKM kan anmelde saker til behandling på Kirkemøtet. Kirkemøtets ønske og regjeringens lovforslag om 15-årsgrense for stemmerett ved menighetsrådsvalg er et uttrykk for det samme ønske om å involvere og inkludere ungdom. Begge disse vedtakene innebærer økt satsing på ungt demokrati og et ønske om å stimulere unge til deltakelse og opplæring i demokratiske prosesser.

På sikt er det uholdbart at dette feltet skal være avhengig av kortvarige prosjektstillinger og at Ungdommens kirkemøte skal være finansiert over tildelinger fra Opplysningsvesenets fond. Nåværende prosjekt avsluttes september 2006. På denne bakgrunn søkes det om midler til en fast stilling som ungdomskonsulent i de sentralkirkelige råd samt at Ungdommens kirkemøte i fremtiden skal finansieres over statsbudsjettet.

Opprettelse av samisk ungdomsutvalg - Stilling for ungdomssatsing innenfor samisk kirkeliv

Det identitetsstyrkende og rekrutterende arbeid som kjennetegnet ”Ung i Sápmi” - prosjektet (2001 - 2003), søkes å bli fulgt opp. For 2005 foreslås overfor Kirkerådet at 150 000 kr i prosjektmidler over Opplysningsvesenets fond brukes for en midlertidig videreføring av prosjektet.

Fornyelsen innenfor samisk kirkeliv vil komme gjennom en satsing på ungdom, som i stor utstrekning etterspør kunnskap og trenger kompetanse innenfor samisk kirke-, kultur- og samfunnsliv. Samiske kirkedager i 2004 i Jokkmokk er resultat av bevisste strategier innenfor samisk kirkeliv om at en satsing på grunnlagsarbeid innenfor samisk teologi- og kristendomsforståelse er fundamental i utviklingen av samisk kirkeliv. Økt kunnskap om og tilliten til egne uttrykk skapte det samiske engasjement og muliggjorde den klare samiske profil under kirkedagene. Et fortsatt arbeid vil være mulig gjennom forutsigbarhet når det gjelder menneskelige og økonomiske ressurser.

En satsing på samisk ungdom er nødvendig for å generere virksomhet på de øvrige satsingsområder: Trosopplæring, gudstjenestereform, diakoni - på det samiske området; spesielt forsoningsarbeid, nasjonalt og internasjonalt.

Gudstjenestearbeidet

Kirkerådet har ved flere anledninger tidligere pekt på underbemanningen innenfor liturgi- og hymnologifeltet. Da arbeidsoppgavene ikke har minket, men tvert imot økt, må behovet for midler til ny stilling innenfor gudstjenestefeltet gjentas.

Kirkemøtet ga i 2003 tilslutning til Kirkerådets vedtak om en reformprosess når det gjelder gudstjenestelivet.

Kirkerådet har fortsatt bare én fast stilling på gudstjenestefeltet. Arbeidet med gudstjenestereformen er i gang. Hele den faste stillingen er satt av til dette arbeidet. I tillegg er det omdisponert innen Kirkerådets sekretariat ca 80 % av en hel stilling. Den øvrige delen av gudstjenestereformen er finansiert over Opplysningsvesenets fond. Dette betyr at det ikke er mulig å få dekket alle de øvrige oppgavene innen gudstjenestefeltet som er Kirkerådets oppgaver. Det gjelder alt løpende arbeid inne liturgi og hymnologi og det gjelder kirkemusikk - feltet som er en del av gudstjenestefeltet.

Kirkelig reformarbeid

Kirkerådet har i årets statsbudsjett, på vegne av Kirkemøtet, forvaltningsansvaret for midlene til forsøk og utviklingsarbeid, post 76. Disse blir for 2005 fordelt med kr. 2,0 mill. kroner til Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon og 0,5 mill. kroner til Kirkerådets styringsgruppe for kirkelig reformarbeid. Tildelingen er kun en overføring av midler fra post 72 Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene og til den nye posten post 76 Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken.

De fleste av de forsøk som styringsgruppen støttet i 2004 blir avsluttet i 2005, men midlene for 2005 er ennå ikke ferdig fordelt. Noen forsøk forutsetter økonomisk oppfølging i 2006. Antall henvendelser fra menigheter som ønsker forsøk med ett organ for flere sokn/fellesrådsområder er sterkt økende, og det vil i 2006 være behov for midler, ikke minst til mindre fellesråd/menigheter, for å realisere slike forsøk. Disse er klart effektiviserende samtidig som de på sikt vil redusere antall sokn.

Styringsgruppen og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon vil i 2005/2006 samarbeide om evaluering av forsøk med samordnet arbeidsgiveransvar. Styringsgruppen regner det videre som sannsynlig at årets endringer i kirkelovens § 5 vil utløse nye forsøk i 2006.

Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon vil bruke årets bevilgning til å avslutte noen av igangsatte forsøk og følge opp forsøk fra 2004. Mange av disse er samarbeidsprosjekter mellom mindre fellesråd. Slike forsøk vil videreutvikles i 2006. I samråd med Kirkerådets styringsgruppe utvikles nå en modell for erfaringsoverføring fra vellykkede forsøk i mellomstore/store byfellesråd til tilsvarende fellesråd som allerede har søkt om støtte. Denne modellen utnytter forsøksmidlene meget effektivt, men vil kreve relativ stor økonomisk satsing også i 2006. Kirkerådet merker seg at viljen til å samarbeide både på konkrete ansvarsområder og med hensyn til å forenkle rådsstrukturen er klart økende på kirkens lokalplan. Kirkens oppgaveløsning lokalt vil derfor være tjent med å få tilført en økning av forsøksmidler i årene framover.

Nettmedarbeider til å betjene prosjektene på nettportalen www.kirken.no

Departementet har tidligere uttalt at kirken står overfor viktige utfordringer i utnyttelse av nye medier og ny informasjonsteknologi, og at potensialet for utnyttelse av den nye teknologien som metodeverktøy, for informasjonsinnhenting og -spredning, og som arbeidsredskap i kirkens arbeid, er stort.

Kirkerådets internettside på www.kirken.no / www.kyrkja.no er en nettportal for Den norske kirkes menigheter og organisasjonsliv, de sentralkirkelige råd, bispedømmene og sentralkirkelige prosjekter. Daglig oppdatering av stoff, veiledning av brukere og stadig nyutvikling av nettstedet skjer i dag ved en av rådgiverne i informasjonsavdelingen.

Det er etablert nye prosjektpregede nettsider på kirken.no for rekrutteringsprosjektet, de kirkelige reformer og trosopplæringsprosjektet, og det er behov for nettsider for gudstjenestereformen. Den daglige drift og utvikling av disse nettsidene krever stor arbeidsinnsats. Det opprettes våren 2005 en inntil treårig prosjektstilling i Kirkerådet til å arbeide med nettpresentasjon på kirken.no av reformprosjektene trosopplæring, gudstjenesteliv, rekruttering og kirkelige reformer. Prosjektstillingen knyttes til informasjonsavdelingen og finansieres med prosjektmidler fra prosjektene.

Kirkerådet mener at nettutvikling og -drift faglig bør samles i informasjonsavdelingen og ikke spres på tidsbegrensede prosjektmedarbeidere i og utenfor huset. Det er behov for å tenke faglig samordning og kontinuitet i nettarbeidet, og det må være kapasitet i informasjonsavdelingen til å kvalitetssikre stoffet, organisere det på en god måte, veilede prosjektmedarbeidere og brukere av nettet, og arbeide med videreutvikling.

Derfor er det behov for en omgjøring av prosjektstillingen til en permanent stilling for nettmedarbeider fra 2006. Driften av Den norske kirkes offisielle nettsted trenger et løft både når det gjelder kompetanse og kapasitet.

Nytt kirkebokregister

Kirkerådet har i de siste års tildelingsbrev fra departementet fått ansvar for drift av Den norske kirkes medlemsregister i henhold til gjeldende regelverk. Departementet har understreket at registeret skal kvalitetssikres på beste mulig måte. Kirkerådet har iverksatt en rekke tiltak de siste årene som mer effektiv elektronisk innrapportering, kontroll og endring av soknegrenser, tilpassing av databasestrukturen og kompetanseheving både ved kirkekontorer og i Kirkerådet. Kirkerådet har også påtatt seg å administrere ordningen med skattefrie gaver til Den norske kirke. Dette har medført etablering av et gaveregister og kontrakt med underleverandør for å kunne overføre data til Skattedirektoratet i henhold til deres krav.

Kirkerådet er også blitt bedt om å utrede et fremtidig elektronisk kirkebokregister for Den norske kirke. Dette arbeidet vil kreve betydelige ressurser i den siste delen av utredningsfasen. For å kunne danne seg et korrekt bilde av kostnadene knyttet opp til utvikling og drift av et elektronisk kirkebokregister vil en også måtte forberede en anbudsrunde for både utvikling og drift av et slikt register. I hvilken grad det fremtidige elektroniske kirkebokregisteret kan være en videreutvikling av dagens medlemsregister eller vil innebære utvikling av et helt nytt program, vil være et viktig anliggende i en slik prosess. I tildelingsbrevet for 2005 er det tatt inn at utgiftene som de kirkelige fellesrådene har til innkjøp av lokalt kirkelig medlemsregister (kr. 800.000) skal utbetales direkte til Kirkerådet. Inntil et elektronisk kirkebokregister er på plass, må fellesråd og menighetsråd ha dagens lokale medlemsregister. Ordningen med at utgiftene til dette overføres Kirkerådet må derfor fortsette.

Kirkeordningsspørsmål – økt bemanning

Den norske kirke er inne i en periode som er sterkt preget av organisasjonsmessige utfordringer og endringsprosesser. Kirkemøtet har initiert et eget kirkelig reformarbeid (jf. ovenfor) og det offentlige Stat – kirke-utvalget vil avgi sin innstilling i løpet av 2005. Det pågår også andre viktige endringsprosesser i offentlig sektor, som også direkte og indirekte

påvirker kirken. På samme tid opplever Kirkerådet at det stilles stadig større krav til Kirkemøtets og Kirkerådets virksomhet og saksbehandling, blant annet med hensyn til grundig utredning, involvering og høring.

Både av hensyn til de organisasjonsmessige utfordringene som Den norske kirke står overfor og økt fokus på den løpende forvaltningen i Kirkemøtet/Kirkerådet, ser Kirkerådet et tydelig behov for ytterligere personellressurser innenfor feltet kirkeordning/forvaltning.

Kirkerådet ber derfor om at det bevilges lønns- og driftsmidler til en stilling innen kirkeordning/forvaltning over statsbudsjettet 2006.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Det foreslås at Trosopplæringsreformen tildeles på kap. 0340 post 75 til sammen 136 mill. kroner for 2006.

Fast ansatt ungdomskonsulent i Kirkerådet vil ha en kostnad på kr. 470.000 årlig inkludert nødvendige driftsmidler. Ungdommens kirkemøte koster i dag kr. 190.000. Det forutsettes en kostnad på kr. 200.000 for 2006.

Samisk ungdomsutvalg vil ha en kostnad på kr. 150.000 i 2005. det foreslås en tildeling på kr. 160.000 i 2006 i tillegg til en stilling på området som vil utgjøre kr. 500.000 inkludert alle driftsutgifter.

En ny stilling innen gudstjenestearbeidet vil ha en kostnad på kr. 530.000 i 2006 inkludert alle driftsutgifter.

I den grad departementet opprettholder føringene for post 76, foreslås det 3,5 mill. kroner i forsøksmidler til kirkelig reformarbeid. Lønnsutgifter og drift av prosjektet forutsettes i sin helhet dekket over Opplysningsvesenets fond som de tidligere årene.

Nettarbeider vil inklusiv alle driftsutgifter koste kr. 530.000 årlig.

For å kunne ivareta helt nødvendig utvikling av dagens medlemsregister, dekke menighetenes og fellesrådenes utgifter knyttet til medlemsregisteret, videreutvikling av dagens ordning for innrapportering av skattefrie gaver som forventes å øke sterkt og forhold knyttet til forberedelsene av et fremtidig elektronisk kirkebokregister, er det nødvendig at den årlige bevilgning til Kirkerådet økes med kr.1.200.000.

En ny stilling på kirkeordningsspørsmål vil inkludert driftsutgifter koste kr. 530.000.

